

როგორ დავიცვათ ციფრული უსაფრთხოება - მცირე გზამკვლევი

ავტორი: ნინო გამისონია
2024 წელი

შინაარსი

შესავალი	2
ონლაინ ანგარიშების დაცვა	2
შეაფასეთ თქვენი საფრთხის დონე	3
გამოიყენეთ ძლიერი პაროლები.....	3
გამოიყენეთ პაროლის მენეჯერი	4
გაააქტიურეთ ორეტაპიანი ავტორიზაცია, სადაც შესაძლებელია.....	4
როგორ დავაყენოთ ორეტაპიანი ავტორიზაციის აპლიკაცია Google Authenticator Google -ის ანგარიშზე?.....	4
როგორ დავაყენოთ ორეტაპიანი ავტორიზაციის აპლიკაცია Google Authenticator Facebook-ზე?	5
პაროლის აღდგენის უსაფრთხო მექანიზმები.....	5
ინტერნეტის უსაფრთხოდ დათვალიერება და დაცვა ფიშინგის შეტევებისგან.....	6
აირჩიეთ კარგი ბრაუზერი	6
დააინსტალირეთ ბრაუზერის დანამატები	7
მოემზადეთ მავნე ფიშინგის შეტევებისთვის.....	7
გამოიყენეთ სანდო VPN სერვისი	8
გამოიყენეთ Tor ბრაუზერი, როდესაც სრული ანონიმურობა გჭირდებათ	9
კომუნიკაციების დაცვა, კონფიდენციალურობა თანამედროვეზე სმარტფონებზე და ადგილობრივად შენახული მონაცემების დაცვა	10
კომუნიკაციების დაცვა მცირე ჯგუფებში	10
როგორ დავიცვათ ჩვენი საკომუნიკაციო აპლიკაციები?	10
Registration Lock-ის ჩართვა.....	11
Signal-ზე თითის ანაბეჭდის დაყენება.....	11
თუ ასევე იყენებთ WhatsApp-ს, მასზე პაროლის დადება.....	11
გამოიყენეთ მხოლოდ სანდო პროგრამები/აპლიკაციები და შეზღუდეთ მათი ნებართვები	11
ჩაკეტეთ ყველა თქვენი მოწყობილობა.....	12
დაშიფრეთ თქვენი კომპიუტერი ადგილობრივად	12
შეამცირეთ თქვენი მონაცემთა კვალი	13
სოციალური მედიის უსაფრთხოება	13

შესავალი

ციფრული უსაფრთხოება მნიშვნელოვანი არასამთავრობო ორგანიზაციებისთვის და მედია ჯგუფებისთვის, რადგან ისინი ხშირად ამუშავებენ სენსიტიურ ინფორმაციას, რომელიც ეხება მათ ბენეფიციარებს, დონორებს და ოპერაციებს. ამ მონაცემების დაცვა აუცილებელია მონაწილეთა ნდობის შესანარჩუნებლად და იმ ინდივიდებისა და საზოგადოებების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, რომლებსაც ისინი ემსახურებიან.

არასამთავრობო ორგანიზაციები და მედია ჯგუფები ხშირად არიან კიბერ თავდასხმის ობიექტები, რომლებიც ცდილობენ მათი საქმიანობის შეწყვეტას ან კონფიდენციალური ინფორმაციის მოპარვას ფინანსური მოგების ან პოლიტიკური მიზნებისთვის. ეფექტური ციფრული უსაფრთხოების ზომები ხელს უწყობს მონაცემთა გაჟონვის, არასანქცირებული წვდომისა და სხვა კიბერსაფრთხეებისგან დაცვას, რაც ამ ორგანიზაციებს საშუალებას აძლევს ეფექტურად და უსაფრთხოდ იმუშაონ. გარდა ამისა, მტკიცე ციფრული უსაფრთხოება აუცილებელია მონაცემთა დაცვისთვის და ორგანიზაციის მთლიანობისა და რეპუტაციის დასაცავად.

ონლაინ ანგარიშების დაცვა

როგორ მუშაობს ინტერნეტი

მნიშვნელოვანი ინფორმაციის კომპიუტერებზე, სმარტფონებსა თუ პლანშეტებზე შენახვისას, ადვილი არ არის იმის კონტროლი, თუ სად მიდის ეს მონაცემები. რაც უფრო მეტი თქვენი მოწყობილობა დაკავშირებული ინტერნეტთან და რაც უფრო მეტი ინფორმაცია ინახება მესამე პირებთან და არა ადგილობრივად, მით უფრო რთულია მისი დაცვა დამნაშავეებისა და ჯაშუშობისგან.

- ინტერნეტი არის დეცენტრალიზებული ქსელი, რომელშიც არის ფიზიკური ინფრასტრუქტურა
  - სერვერი კომპიუტერები, კონტინენტთაშორისი წყალქვეშა კაბელები და მარშრუტიზატორები, რომლებიც, ძირითადად, მსხვილ კომპანიებს ეკუთვნით.
- შესაბამისად, არ არსებობს ისეთი ცნება, როგორცაა „ღრუბელი“. არსებობენ მხოლოდ სხვა ადამიანების (ან კომპანიების) კომპიუტერები. როდესაც აპლიკაციის ან ვებსაიტის საშუალებით ტვირთავთ ან აზიარებთ შეტყობინებებს ან ფაილებს ინტერნეტით, საკუთარ თავს ჰკითხეთ:

✓ ვის კომპიუტერებს ან ინფრასტრუქტურას ვიყენებ?

✓ ვინ არის ამ პროგრამის მომწოდებელი?

✓ როგორია ბიზნეს მოდელი?

✓ ვენდობი თუ არა იმ ადამიანებს, რომელთა ინფრასტრუქტურასაც მე ვიყენებ?

შეაფასეთ თქვენი საფრთხის დონე

ციფრული უსაფრთხოება არ ეხება მხოლოდ იმას, თუ რომელ ინსტრუმენტებს/პროგრამებს იყენებთ. ეს არის იმის გაგება, თუ რა საფრთხეების წინაშე დგახართ და როგორ შეგიძლიათ, დაუპირისპირდეთ ამ საფრთხეებს. თქვენ უნდა განსაზღვროთ, რისი დაცვა გჭირდებათ და ვისგანაა დაცვა საჭირო.

- თქვენი მონაცემებისთვის საფრთხის შესაფასებლად საკუთარ თავს დაუსვით შემდეგი კითხვები:

- ✓ რისი დაცვა გასურთ?

- ✓ ვისგან გასურთ მისი დაცვა?

- ✓ რამდენად სავარაუდოა, რომ დაგჭირდეთ მისი დაცვა? (მაგალითად, რამდენად სავარაუდოა, რომ თქვენი რომელიმე მოწყობილობა შეიძლება მოიპარონ ან დაიკარგოს სადმე ტრანსპორტში ან კაფეში?)

- ✓ რამდენად ცუდი შედეგები შეიძლება მოჰყვეს, თუ მის დაცვას ვერ მოახერხებთ? (მაგალითად, რა მოხდება, თუ თქვენი მეგობრებთან ან ოჯახის წევრებთან კომუნიკაცია გაქონავს საჯაროდ, ან თუ მავნე განზრახვის მქონე პირმა მოიპოვა კონტროლი თქვენს Facebook ანგარიშზე?)

- ამ კითხვებზე პასუხები განსხვავდება ადამიანიდან ადამიანამდე და სხვადასხვა სიტუაციაში სხვადასხვანაირია; ისინი ასევე შეიძლება შეიცვალოს დროთა განმავლობაში. ამიტომ ღირს ამ სავარჯიშოს ხელახლა გამეორება პერიოდულად და საკუთარი თავის შემოწმება.

გამოიყენეთ ძლიერი პაროლები

პაროლები არის დაცვის პირველი ხაზი თქვენი მონაცემებისა და კომუნიკაციების დასაცავად. ისინი იცავენ თქვენს ონლაინ ანგარიშებსა და მონაცემებს, რომლებიც ადგილობრივად ინახება, მაგალითად ლოკალურ მყარ დისკზე ან USB მეხსიერებაზე. ძლიერი პაროლების გამოყენება თქვენთვის ნომერ პირველი პრიორიტეტი უნდა იყოს.

- ძლიერი პაროლი შედგება მინიმუმ 15 სიმბოლოსგან, შეიცავს სრულიად შემთხვევით არჩეულ დიდ და პატარა ასოებს, რიცხვებსა და სიმბოლოებს.

- ეს ნიშნავს, რომ ძლიერი პაროლები არ უნდა შეიცავდეს თქვენთან დაკავშირებულ პერსონალურ ინფორმაციას: თქვენს დაბადების თარიღს ან თქვენი მშობლიური ქალაქის სახელს, მეგობრების, ოჯახის წევრების ან საყვარელი შინაური ცხოველების სახელებს.

- არ უნდა გამოიყენოთ პაროლი ერთზე მეტი ონლაინ ანგარიშისთვის. ყველა ანგარიში დაცული უნდა იყოს საკუთარი უნიკალური პაროლით.

- პაროლები არ უნდა იყოს შენახული სხვაგან, გარდა პაროლის მენეჯერისა. არ ჩაწეროთ ისინი Word ან Excel ფაილებში, თუნდაც ეს ფაილები პაროლით იყოს დაცული. არც სამაგიდო ბლოკნოტში.

გამოიყენეთ პაროლის მენეჯერი

იმის გამო, რომ ძლიერი პაროლების შესახებ ზემოაღნიშნული წესების პრაქტიკაში განხორციელება რიგითი ადამიანებისთვის ურთულესი დავალებაა.

ყოველდღიური ცხოვრება, საქმიანობა და პაროლებთან ურთიერთობა უფრო მარტივი რომ გახდეს, თქვენ უნდა გამოიყენოთ პაროლის მენეჯერი.

პაროლის მენეჯერები პატარა პროგრამები ან აპლიკაციებია, რომლებიც საშუალებას მოგცემთ, უსაფრთხოდ შეინახოთ იმდენი პაროლი, რამდენიც გსურთ, ოღონდ დაიცავით ისინი ყველაზე სუპერ ძლიერი საპაროლო ფრაზით. ეს საშუალებას გაძლევთ, გქონდეთ ათობით ან თუნდაც ასობით სხვადასხვა ძალიან ძლიერი და უნიკალური პაროლი ყველა თქვენი ანგარიშისთვის.

- ერთ-ერთი ყველაზე ადვილად გამოსაყენებელი, ღია კოდის მქონე, უფასო პაროლის მენეჯერი არის [Bitwarden](#). მისი გამოყენება შეგიძლიათ, როგორც ბრაუზერის დანამატი (ყველა ცნობილი ბრაუზერისთვის) ან როგორც დამოუკიდებელი აპლიკაცია კომპიუტერისთვის, Mac-ისთვის, Android-ისთვის და iPhone-ისთვის.

- Bitwarden ინახავს თქვენს ყველა პაროლს დაშიფრულ მონაცემთა ბაზაში და ავტომატურად ასინქრონებს მათ თქვენს მოწყობილობებს შორის. ამიტომ, ძალიან მნიშვნელოვანია თქვენი Bitwarden-ის ანგარიშის დაცვა ძალიან ძლიერი საპაროლო ფრაზით.

[როგორ გამოვიყენოთ Bitwarden-ი](#)

გააქტიურეთ ორეტაპიანი ავტორიზაცია, სადაც შესაძლებელია

ბევრი ონლაინ სერვისი, როგორცაა Google, Facebook, TikTok, Twitter, Instagram, Microsoft და სხვები, შესაძლებლობას გაძლევთ, დაიცვათ თქვენი ანგარიში ორეტაპიანი ავტორიზაციით (2FA). ჩართეთ ეს ფუნქციონირება სადაც კი ეს შესაძლებელია, რადგან ის დაიცავს თქვენს ანგარიშებს მაშინაც კი, თუ ვინმემ თქვენი პაროლი მოიპარა.

პირველ რიგში, ტელეფონში ვაყენებთ აპლიკაციას Google Authenticator – [Android](#) და [iOS](#). ამ აპლიკაციაში შევდივართ ჩვენი გუგლის ანგარიშით.

როგორ დავაყენოთ ორეტაპიანი ავტორიზაციის აპლიკაცია Google Authenticator Google -ის ანგარიშზე?

გუგლის ანგარიშში მარჯვენა ზედა კუთხეში ვაჭერთ ფოტოს ან ჩვენი სახელის ინიციალებს. გამოსულ ფანჯარაში ვაჭერთ Manage your Google account - Security - 2-Step Verification - Turn On. მივყვებით ეკრანზე გამოსულ ინსტრუქციას და ვირჩევთ Authentication App. ტელეფონში ვრთავთ უკვე დაყენებულ აპლიკაციას, მარჯვენა ქვედა კუთხეში ვაჭერთ + ნიშანს და თუ გუგლის ანგარიშის სეთინგებში კომპიუტერიდან ვართ შესული, ვაჭერთ Scan QR Code და ვასკანერებთ ეკრანზე გამოსულ QR კოდს. ამის შემდეგ ტელეფონის აპლიკაციაში გამოჩნდება ჩანაწერი, სადაც მითითებული იქნება Google და თქვენი მეილის მისამართი, ქვეშ კი 6 ნიშნა კოდი, რომელიც

თავის მხრივ, უნდა შეიყვანოთ გუგლის ანგარიშში. აპლიკაციაში კოდი გენერირდება ავტომატურად და იცვლება ყოველ 30 წამში.

თუ გუგლის ანგარიშის სეთინგებში ტელეფონიდან ვართ შესული, ვაჭერთ Google Authenticator, აპლიკაციაში ვაჭერთ + ნიშანს და ვირჩევთ Enter a setup key. ეს არის QR კოდის გვერდით დაწერილი კოდი, რომელსაც ვაკოპირებ აპლიკაციაში. ამის შემდეგ ტელეფონის აპლიკაციაში გამოჩნდება ჩანაწერი, სადაც მითითებული იქნება Google და თქვენი მეილის მისამართი, ქვეშ კი 6 ნიშნა კოდი, რომელიც თავის მხრივ, უნდა შეიყვანოთ გუგლის ანგარიშში. აპლიკაციაში კოდი გენერირდება ავტომატურად და იცვლება ყოველ 30 წამში.

ამდენად, თქვენ ჩართული გაქვთ ორეტაპიანი ავტორიზაცია, მაგრამ თუ თქვენი ტელეფონი დაიკარგა ან გაფუჭდა, უნდა დავაგენეროთ წინასწარი ვერიფიკაციის კოდები, რომლებიც, თვის მხრივ, შენახული იქნება პაროლის მენეჯერში (Bitwarden). ამისთვის, შევდივართ Manage your Google account - Security - 2-Step Verification – Backup Codes და ვაგენერირებთ კოდებს. გუგლის შემთხვევაში ეს იქნება ათი 6 ნიშნა კოდი. თითოეულის გამოყენება შეიძლება მხოლოდ ერთხელ. ეს კოდები აუცილებლად შენახული უნდა იყოს პაროლის მენეჯერში, შესაბამისი ჩანაწერის Note- ებში.

როგორ დავაყენოთ ორეტაპიანი ავტორიზაციის აპლიკაცია Google Authenticator Facebook-ზე?

შევდივართ ჩვენი Facebook-ის ანგარიშში და მარჯვენა ზედა კუთხეში ვაჭერთ ჩვენი პროფილის ფოტოს. გამოსულ ფანჯარაში ვირევთ Settings & Privacy - Settings – Accounts Center - Password and Security - Two-factor Authentication და ირჩევთ Facebook-ის ანგარიშს, სადაც მოგთხოვთ პაროლის დადასტურებას. შეიყვანეთ Facebook-ის პაროლი და გამოსულ ფანჯარაში დააჭირეთ Authentication App. იპოვეთ Add ღილაკი. მივეყვებით ეკრანზე გამოსულ ინსტრუქციას და ვირჩევთ Authentication App. ტელეფონში ვრთავთ უკვე დაყენებულ აპლიკაციას Google Authenticator-ს, მარჯვენა ქვედა კუთხეში ვაჭერთ + ნიშანს და თუ Facebook-ის ანგარიშის სეთინგებში კომპიუტერიდან ვართ შესული, ვაჭერთ Scan QR Code და ვასკანერებთ ეკრანზე გამოსულ QR კოდს. ამის შემდეგ ტელეფონის აპლიკაციაში გამოჩნდება ჩანაწერი, სადაც მითითებული იქნება Facebook ქვეშ კი 6 ნიშნა კოდი, რომელიც თავის მხრივ, უნდა შეიყვანოთ Facebook-ის ანგარიშში. აპლიკაციაში კოდი გენერირდება ავტომატურად და იცვლება ყოველ 30 წამში. მას შემდეგ რაც დავამატებთ აპლიკაციას, ვბრუნდებით ერთი ნაბიჯით უკან და ვირჩევთ Additional Methods - Recovery Codes და ვაგენერირებთ ხუთ 8 ნიშნა კოდს, რომლებსაც თავის მხრივ, ვინახავთ პაროლის მენეჯერში, Facebook-ის ჩანაწერის Note- ებში.

ამავე მეთოდით, ნებისმიერი ანგარიშის პარამეტრებიდან, შეგიძლიათ ჩართოთ ორეტაპიანი ავტორიზაცია და საგანგებო სიტუაციებისთვის დააგენეროთ წინასწარი კოდები.

პაროლის აღდგენის უსაფრთხო მექანიზმები

ბევრი ონლაინ ანგარიშის პროვაიდერი, როგორცაა ელ.ფოსტის ან ღრუბლოვანი საცავის პროვაიდერები, გთავაზობთ თქვენი პაროლის აღდგენას იმ შემთხვევაში, თუ

ისინი დაგავიწყდათ. ზოგჯერ, ეს მოითხოვს პასუხის გაცემას წინასწარ განსაზღვრულ ეგრეთ წოდებულ

„უსაფრთხოების კითხვებზე“. ზოგჯერ, პროვაიდერი უბრალოდ გიგზავნით ელ.წერილს პაროლის აღსადგენი ლინკით. „უსაფრთხოების კითხვები“ ყველაზე ცუდი საშუალებაა. ორივე შემთხვევა ქმნის უზარმაზარ ხარვეზს უსაფრთხოების თვალსაზრისით.

თუ თავდამსხმელმა თქვენს ელ.ფოსტის ანგარიშზე წვდომა მოიპოვა, რომელზედაც აღდგენის ბმულები იგზავნება, ეს მათ საშუალებას მისცემს მასობრივად შეცვალოს თქვენი სხვა ანგარიშების პაროლები, რომელზეც ესა თუ ის ელ.ფოსტა გაქვთ მიბმული.

- შეამოწმეთ, აქვს თუ არა თქვენს ყველაზე მნიშვნელოვან ონლაინ ანგარიშებს პაროლის აღდგენის ფუნქცია. თუ შესაძლებელია, გამორთეთ ეს ფუნქცია.

- სადაც ონლაინ ანგარიშმა დაგისვით უსაფრთხოების კითხვები, როგორცაა - „რა ჰქვია ჩემს ცხოველს?“ ან „რა არის დედაჩემის ქალიშვილობის სახელი?“, შეცვალეთ თქვენი პასუხები შემთხვევითი პაროლებით, რომლებიც შეგიძლიათ შეინახოთ თქვენი პაროლის მენეჯერში.

- ნებისმიერ შემთხვევაში: მოეპყარით ელ.ფოსტის ანგარიშს, რომელიც დაკავშირებულია თქვენს სხვა ანგარიშებთან (მაგ. TikTok, Facebook, Twitter და ა.შ.) ძალიან ფრთხილად, დაიცავით იგი ძლიერი პაროლით და ორეტაპიანი ავტორიზაციით, როგორც ეს ზემოთ იყო ახსნილი. ამასთან, მოახდინეთ ელ.ფოსტის მისამართების დივერსიფიცირება - გამოიყენეთ სხვადასხვა ელ.ფოსტის მისამართი სხვადასხვა ანგარიშზე.

ინტერნეტის უსაფრთხოდ დათვალიერება და დაცვა ფიშინგის შეტევებისგან

აირჩიეთ კარგი ბრაუზერი

- ბრაუზერი თქვენი ფანჯარაა ინტერნეტში. ბაზარზე ბევრი ბრაუზერია, მაგრამ ყველა არ ითვალისწინებს მომხმარებლის საუკეთესო ინტერესს. იმიტომ, რომ ვინც აკონტროლებს ბრაუზერს, ასევე აკონტროლებს, თუ როგორ იყენებენ ადამიანები ვებ გვერდებს და შეუძლიათ მათი მართვა საკუთარი (კომერციული) მიზნებისთვის.

- ამიტომ, საუკეთესო ბრაუზერი არის ის, რომელსაც არ აკონტროლებს სარეკლამო კომპანია ან სხვა მარკეტინგული კომპანია, რომელსაც კომერციული ინტერესები გააჩნია.

- Firefox ბრაუზერი შექმნილია არაკომერციული Mozilla Foundation-ის მიერ, რომლის მისიაც ინტერნეტი ღია და ყველასთვის ხელმისაწვდომი იყოს. Firefox-ის წყაროს კოდი საჯაროდ ხელმისაწვდომია და ამიტომ, შემოწმებას ექვემდებარება - ეს გადამწვეტი ფუნქციაა პროგრამული უზრუნველყოფის ნდობისა და უსაფრთხოებისთვის.

- Firefox-ს აქვს უამრავი შესაძლებლობა, გააფართოვოს თავისი ფუნქციები დანამატებით (Addons).

- Firefox-ის დაყენების შემდეგ გადადით პარამეტრებში „კონფიდენციალურობის და უსაფრთხოების“ განყოფილებაში, გამორთეთ პაროლების შენახვა (ისინი უნდა იყოს შენახული მხოლოდ თქვენი პაროლის მენეჯერში, როგორც ეს ზემოთ აღვნიშნეთ).
- დააყენეთ „შინაარსის ბლოკირება“ „მკაცრად“.
- ასევე, შეგიძლიათ გამოიყენოთ Brave Browser, რომელიც არის უფასო და ღია კოდზე დაფუძნებული ბრაუზერი, რომლის მთავარი ფოკუსი არის პრивატულობის დაცვა და ავტომატურად ბლოკავს ონლაინ რეკლამებსა და ვებსაიტების ტრეკერებს ნაგულისხმევ პარამეტრებში.

დააინსტალირეთ ბრაუზერის დანამატები

- Firefox-ში გადადით „Addons“ და დააინსტალირეთ შემდეგი დანამატები:

✓ "Ublock Origin" ბლოკავს ყველა რეკლამას. რეკლამა ხშირად შეიცავს არასასურველ კოდს მესამე მხარის ვებსაიტებიდან და შეიძლება ბოროტად იქნას გამოყენებული თქვენს მოწყობილობაზე თავდასხმისთვის.

✓ „HTTPS Everywhere“ დარწმუნდება, რომ თქვენი კავშირები ვებსაიტებთან დაშიფრულია SSL/TLS სერტიფიკატით ყოველთვის, როცა ვებ სერვერიდან ამის მხარდაჭერა აქვს. თუ გსურთ უფრო ძლიერი დაცვა და ბრაუზინგის დროს არ შეწყუბდებით, "NoScript" გაძლევთ საშუალებას, დაბლოკოთ ყველა JavaScript კოდი საიტებზე. ეს უზრუნველყოფს ძლიერ დაცვას თავდასხმებისგან, მაგრამ ამან ასევე შეიძლება გამოიწვიოს ზოგიერთი ვებსაიტის არასწორად ჩვენება. წაიკითხეთ NoScript -ის დოკუმენტაცია, რომ ისწავლოთ მისი უკეთ გამოყენება.

✓ „Facebook Container“ გამოყოფს ბრაუზერის ჩანართს, რომელსაც იყენებთ Facebook-ის გასახსნელად ყველა სხვა ვებგვერდისგან. ამ გზით, ის ხელს უშლის Facebook-ს თვალყური ადევნოს სხვა ვებგვერდებს, რომლებიც გახსნილი გაქვთ.

მოემზადეთ მავნე ფიშინგის შეტევებისთვის

- ფიშინგი ციფრული თავდასხმების ერთ-ერთი ყველაზე ფართოდ გამოყენებული და ხშირად წარმატებული ფორმაა, რადგან მომხმარებლები ადვილად ტყუვდებიან ხოლმე.

- ფიშინგი არის ყალბი ელ.ფოსტის ან ვებსაიტების გამოყენება, რომლებიც ძალიან არის ორიგინალს მიმსგავსებული.

- ფიშინგის შეტევების მიზანია მოგატყუოთ, რომ თავდამსხმელი არის ის, ვინც სინამდვილეში არ არის. როგორც კი მის ხრიკს წამოეგებით, თავდამსხმელი ჩვეულებრივ შეეცდება გამოგიზავნოთ:

(ა) მავნე პროგრამით ინფიცირებული ფაილი,

(ბ) ბმული მავნე ვებსაიტზე, რომელსაც შეუძლია დააინფიციროს თქვენი მოწყობილობა, ან

(გ) ყალბი ვებსაიტის ბმული (როგორცაა ყალბი Gmail ან ონლაინ ბანკინგის გვერდი), რომელზეც თქვენ უნებლიეთ გაუზიარებთ თქვენს იუზერნიმს და პაროლს თავდამსხმელს.

- ფიშინგის შეტევებისგან თავის დასაცავად, იყავით უკიდურესად ეჭვიანი ყველა ბმულზე ან დანართ ფაილზე, რომელსაც იღებთ ელექტრონული ფოსტით, WhatsApp-ით, Signal-ით, Facebook-ით, Twitter-ით ან სხვა არხებით.
- გადაამოწმეთ ყველა ბმული, რომელსაც მიიღებთ მასზე დაწკაპუნებამდე. გადაჰყავხართ თუ არა მას ლეგიტიმურ URL / ვებ მისამართზე? არის თუ არა მართლწერის შეცდომები ან მსგავსი, მაგრამ განსხვავებული სიმბოლოები URL-ში? (მაგალითად, www.go.oogle.com-ს არაფერი აქვს საერთო www.google.com-თან, მიუხედავად ძალიან მცირე განსხვავებისა, რომელიც შეიძლება ერთი შეხედვით ვერც შეამჩნიოთ.
- არ ენდოთ ელ.ფოსტის დანართებს, თუ დარწმუნებული არ ხართ, რომ ისინი სანდო პირისგან მოდის. **გაფრთხილება:** ელ.ფოსტაში გამომგზავნის მისამართი არ ნიშნავს პირადობის დადასტურებას, ის ადვილად შეიძლება გაყალბდეს. თუ ეჭვი შეგეპარათ, დაურეკეთ გამგზავნს და ჰკითხეთ, ნამდვილად გამოგიგზავნათ თუ არა ეს ფაილი.
- ჰკითხეთ საკუთარ თავს: ველოდები რაიმე წერილის მიღებას? ან დანართს თუ ამ ბმულს? თუ ეჭვი შეგეპარათ, დაურეკეთ გამგზავნს და ჰკითხეთ, ნამდვილად გამოგიგზავნათ თუ არა ეს ფაილი. (ვირუსის შემცველი დანართი იყო - ყალბი ელ.წერილით, რომელიც თითქოს გაეროსგან იყო - რომელმაც რუს სახელმწიფო ჰაკერებს წვდომა მისცა გერმანიის პარლამენტის შიდა ქსელზე.)
- ყურადღება მიაქციეთ ენისა და გრაფიკის ხარისხს ელ.ფოსტაში. ხანდახან, ფიშინგური ელ.ფოსტა ცუდი ენითაა დაწერილი ან შექმნილი. თუმცა, სიფრთხილე გვამრთებს: მიზანმიმართული და პროფესიონალური ფიშინგ შეტევა იდეალურად გამოიყურება და შესაძლოა იდეალურად იყოს დაწერილი.
- შეამოწმეთ ელ.ფოსტის სათაური. Gmail-ში გახსენით წერილი და გადადით ელ.ფოსტის თვისებებზე. დააწკაპუნეთ "ორიგინალის ჩვენება". დარწმუნდით, რომ ფოსტის სერვერების დომენის სახელები შეესაბამება გამგზავნის ელ.ფოსტის მისამართს.
- შემდეგი ორი ონლაინ ტესტი საშუალებას გაძლევთ ივარჯიშოთ და გამოცადოთ თქვენი „ფიშინგის დაცვის უნარები“. ისინი მოწოდებულია Google-ის (<https://phishingquiz.withgoogle.com>) და OpenDNS-ის მიერ (<https://www.opendns.com/phishing-quiz>) უფასოდ.

გამოიყენეთ სანდო VPN სერვისი

- VPN (ვირტუალური პირადი ქსელი) შეიძლება გამოყენებულ იქნას დაშიფრული გვირაბის შესაქმნელად თქვენს მოწყობილობასა და სანდო ორგანიზაციის ან კომპანიის სერვერს შორის. ეს სერვერი შემდეგ გადასცემს თქვენს ტრაფიკს ღია ინტერნეტს.
- ამდენად, VPN იცავს ყველა მონაცემს, რომელსაც თქვენ აგზავნით თქვენი მოწყობილობიდან არასანდო ქსელის მეშვეობით როგორცაა (ა) საზოგადოებრივი Wi-Fi აეროპორტში, კაფეში ან მატარებლის სადგურზე, ან (ბ) ნებისმიერი ინტერნეტ კავშირი ქვეყნებში, სადაც ხელისუფლება მტრულად განწყობილია და მომხმარებლებს მკაცრად აკონტროლებს.

- ყოველთვის ჩართეთ VPN, როდესაც იყენებთ ერთ-ერთ არასანდო ქსელს.
- ზოგიერთი VPN პროვაიდერი გვთავაზობს საკუთარ აპებს მობილური მოწყობილობებისა და კომპიუტერებისთვის მათ VPN სერვერებთან დასაკავშირებლად. ბაზარზე სხვადასხვა VPN კლიენტის არჩევა შესაძლებელია.
- ასევე შეგიძლიათ VPN გამოიყენოთ გეობლოკირების გვერდის ასავლელად, რაც ნიშნავს იმას, რომ შეგიძლიათ დაუკავშირდეთ ვებსაიტებსა და ონლაინ სერვისებს, რომლებიც დაბლოკილია თქვენს ლოკაციაზე.
- გახსოვდეთ, რომ VPN არ გაძლევთ სრულ ანონიმურობას. VPN პროვაიდერმა (ანუ კომპანიამ, რომელიც მასპინძლობს თქვენს VPN სერვერს) ყოველთვის იცის, ვინ ხართ და რომელ საიტებს ეწვიეთ ონლაინ. ამიტომ ძალიან მნიშვნელოვანია სანდო პროვაიდერის არჩევა.
- არ გამოიყენოთ უფასო VPN პროვაიდერი — ისინი ჩვეულებრივ ფულს შოულობენ თქვენი მონაცემების გაყიდვით.

გამოიყენეთ Tor ბრაუზერი, როდესაც სრული ანონიმურობა გჭირდებათ

- Tor ბრაუზერი უზრუნველყოფს რეალურ ანონიმურობას ვებ გვერდის დათვალიერებისას. თუ იყენებთ Tor-ს ბრაუზერს, არც ერთ ვებსაიტს, რომელსაც თქვენ სტუმრობთ, არ შეუძლია თქვენი ვინაობის იდენტიფიცირება ან თქვენი მოძრაობების თვალყურის დევნება ქსელის მასშტაბით.
- ძლევამოსილმა დამკვირვებელმაც (სახელმწიფო) კი, რომელსაც შეუძლია მთელ ინტერნეტზე დაკვირვება, არ უნდა შეძლოს თქვენი იდენტობის დადგენა.
- თუ ნამდვილად გჭირდებათ სრული ანონიმურობის შენარჩუნება, აუცილებლად უნდა დაიცვათ შემდეგი წესები:
  - ✓ არ ჩამოტვირთოთ ტორენტები Tor-ზე, რადგან Bittorrent არის ე.წ. peer-to-peer პროტოკოლი, რომელსაც შეუძლია თქვენი IP მისამართის გაგება და თქვენი დე-ანონიმიზაცია.
  - ✓ არ ჩართოთ ან დააინსტალიროთ ბრაუზერის სხვა დანამატები (Addons), გარდა იმისა, რაც წინასწარ დაინსტალირებულია Tor ბრაუზერში. ყველაფერი რაც თქვენ უსაფრთხოებისთვის გჭირდებათ, უკვე ჩაშენებულია.
  - ✓ არ გახსნათ Tor-ის საშუალებით გადმოწერილი დოკუმენტები, როდესაც ონლაინ ხართ. იყავით ძალიან ფრთხილად, როდესაც დოკუმენტების ჩამოტვირთვა Tor-ის საშუალებით ხდება (განსაკუთრებით DOC და PDF ფაილები, თუ არ იყენებთ PDF-ს წამკითხველს, რომელიც ჩაშენებულია Tor ბრაუზერში). ეს დოკუმენტები შეიძლება შეიცავდეს ე.წ. „აქტიურ რესურსებს“, რომლებიც ჩამოიტვირთება Tor-ის გარე აპლიკაციის მიერ, რომელიც მათ გასახსნელად გამოიყენება. ეს გამოავლენს თქვენს IP მისამართს და შეუძლია თქვენი ანონიმურობის დარღვევა.
  - ✓ არ გამოიყენოთ Tor ბრაუზერი ვებსაიტებისთვის, რომლებშიც სახელისა და პაროლის შეყვანა მოგიწევთ (როგორცაა Facebook). მას შემდეგ, რაც ფეისბუქმა იცის ვინ ხარ, მან შეიძლება შენი ანონიმურობა დაარღვიოს ან ვინაობა გაამხილოს.

- გაითვალისწინეთ, რომ Tor ბრაუზერი არ იცავს თქვენი კომპიუტერის მთელ ინტერნეტ ტრაფიკს, როგორცაა ელფოსტის პროგრამები, ჩეთები ან სხვა ბრაუზერები, ის მხოლოდ გიცავთ იმ საიტების დათვალიერებისას, რომელსაც Tor ბრაუზერის მეშვეობით ეწვევით. მთლიანი ინტერნეტ ტრაფიკის დასაშიფრად გამოიყენეთ VPN კლიენტი.

კომუნიკაციების დაცვა, კონფიდენციალურობა თანამედროვეზე სმარტფონებზე და ადგილობრივად შენახული მონაცემების დაცვა

კომუნიკაციების დაცვა მცირე ჯგუფებში

- კარგი შეტყობინებების აპი არის ღია კოდის პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც შიფრავს თქვენს შინაარსს ბოლომდე და მაქსიმალურად იცავს თქვენი კომუნიკაციის მეტამონაცემებს.
- პირადი შეტყობინებებისთვის და მცირე ჯგუფებში, ასევე სატელეფონო და ვიდეო ზარებისთვის, გამოიყენეთ Signal ან Wire Messenger. ორივე გთავაზობთ ძლიერ დაშიფვრას ყველა იმ კონტენტისთვის, რომელსაც სხვებთან ცვლით.
- გადამოწმეთ თქვენი დაშიფვრის გასაღებები საუბრის ყველა მნიშვნელოვან პარტნიორთან. Signal-ში მათ უწოდებენ "უსაფრთხოების ნომერს" და მათი გადამოწმება შესაძლებელია კომუნიკაციის პარტნიორის მოწყობილობაზე QR კოდის სკანირებით. Wire-ში მათ უწოდებენ "თითის ანაბეჭდს", რომელიც შედგება შემთხვევითი რიცხვებისა და ასოების სტრიქონისაგან და საჭიროა მათი ხელით შედარება მოწყობილობებში. ორივეს ნახავთ თითოეული აპლიკაციის შესაბამისი საუბრის პარამეტრებში.
- ჯგუფური სატელეფონო ან ვიდეო ზარებისთვის ასევე შეგიძლიათ გამოიყენოთ უფასო და დაშიფრული ვებ სერვისი Jitsi Meet. Jitsi საშუალებას გაძლევთ, მოიწვიოთ მონაწილეები უბრალოდ მათთან ბმულის გაზიარებით (მაგალითად Signal-ში, Wire-ში ან ელექტრონული ფოსტის საშუალებით). მონაწილეები ხსნიან ბმულს Firefox ან Brave ბრაუზერში და პირდაპირ ემატებიან ჯგუფურ ზარს. ასევე არის Jitsi Meet მობილური აპლიკაცია Android-ისა და iPhone-ის მომხმარებლებისთვის.

როგორ დავიცვათ ჩვენი საკომუნიკაციო აპლიკაციები?

თუ იყენებთ Signal-ს, მასზე ჩართული უნდა იყოს ორეტაპიანი ავტორიზაცია და რეგისტრაციის დაბლოკვა.

Signal-ში მარჯვენა ზედა კუთხეში დააჭირეთ სამწერტილს. გამოსულ ფანჯარაში დააჭირეთ Settings. შემდეგ Account -> გავააქტიურებთ PIN-ს.

!! არ დააყენოთ დაბადების წელი და რიცხვი.

Registration Lock-ის ჩართვა

Signal-ში რეგისტრაციის დაბლოკვა საჭიროა იმისთვის, რომ თქვენი ნომერი სხვა პირმა არ დაარეგისტრიროს. ამისთვის, მარჯვენა ზედა კუთხეში დააჭირეთ სამწერტილს. გამოსულ ფანჯარაში დააჭირეთ Settings. შემდეგ Account -> გავააქტიურებთ Registration Lock-ს. ამის შემდეგ თქვენი ნომრის დარეგისტრირებას მოითხოვს PIN-ს, რომელიც მანამდე დააყენეთ.

Signal-ზე თითის ანაბეჭდის დაყენება

Signal-ში მარჯვენა ზედა კუთხეში დააჭირეთ სამწერტილს. გამოსულ ფანჯარაში დააჭირეთ Settings. შემდეგ Privacy -> გააქტიურებთ Screen Lock-ს. მადნვე მინიმუმზე დავაყენებთ Screenlock inactivity timeout-ს.

ჩართეთ სიგნალში გაქრობადი მესიჯები და ასევე, წაშალეთ ძველი გაგზავნილი და მიღებული ფაილები, თუ ისინი მნიშვნელოვან სენსიტიურ ინფორმაციას შეიცავენ.

თუ ასევე იყენებთ WhatsApp-ს, მასზე პაროლის დადება

WhatsApp-ზე მარჯვენა ზედა კუთხეში დააჭირეთ სამწერტილს. გამოსულ ფანჯარაში დააჭირეთ Settings, შემდეგ Accounts -> Two-step verification -> Turn on.

შეიყვანეთ სასურველი კოდი და დაადასტურეთ. პროგრამა ასევე გთავაზობთ მეილის დამატებას იმ შემთხვევისთვის, თუ დაგავიწყდათ კოდი, თუმცა ეს ფუნქცია არჩევითია და არ არის სავალდებულო.

!! არ დააყენოთ თქვენი დაბადების წელი და რიცხვი.

გამოიყენეთ მხოლოდ სანდო პროგრამები/აპლიკაციები და შეზღუდეთ მათი ნებართვები

- სმარტფონის აპები ხშირად დიდი რაოდენობის ნებართვებს საჭიროებენ თქვენს ტელეფონზე და აქვთ წვდომა ბევრ პერსონალურ მონაცემზე. მათ შეუძლიათ აკონტროლონ თქვენი აპლიკაციის გამოყენება და ისინი შეიძლება შეიცავდნენ მესამე მხარის ანალიტიკის კოდს.

- ახალი აპის ან პროგრამის ინსტალაციამდე და გამოყენებამდე, დარწმუნდით, რომ იცით რას აკეთებს და საიდან მოდის ის. გახსოვდეთ: ყველა აპლიკაცია ან პროგრამა არის პოტენციური თავდასხმის ვექტორი თქვენს წინააღმდეგ ან შეიძლება შეაგროვოს პერსონალური ინფორმაცია თქვენს შესახებ. გადაამოწმეთ შემდეგი ინფორმაცია:

✓ ვინ ქმნის აპს ან პროგრამას, რომლის გამოყენებაც გსურთ? კომპანია? კერძო პირი? სად არიან ისინი დაფუძნებული?

✓ როგორია აპლიკაციის შემქმნელის ბიზნეს მოდელი? ყიდიან აპს? ან რეკლამა? ან არის აპლიკაციის შემუშავება არაკომერციული ან სხვაგვარად დაფინანსებული?

✓ ღიაა თუ არა აპლიკაციის წყაროს კოდი, რათა დამოუკიდებლად დადასტურდეს, რას აკეთებს პროგრამა? თუ ის აგებულია კომპანიის საკუთრებაში არსებულ დახურულ, საკუთრების წყაროზე?

✓ აპი ან პროგრამა ჯერ კიდევ შენარჩუნებულია? არის თუ არა რეგულარული განახლებები, რომელიც აგვარებს უსაფრთხოების პრობლემებს?

✓ ვენდობი თუ არა აპლიკაციის შემქმნელს საქმეების სწორად შესრულებაში?

- თქვენს სმარტფონზე გადადით ტელეფონის პარამეტრებზე და შეძლებისდაგვარად შეზღუდეთ თითოეული აპლიკაციის ნებართვები.

- რეგულარულად შეამოწმეთ, გაქვთ თუ არა დაინსტალირებული აპები ან პროგრამები, რომლებსაც აღარ იყენებთ. წაშალეთ ის, რაც აღარ გჭირდებათ, რადგან ყველა აპი ან პროგრამა არის პოტენციური თავდასხმის ვექტორი თქვენს წინააღმდეგ ან შეიძლება შეაგროვოს პერსონალური ინფორმაცია თქვენს შესახებ.

ჩაკეტეთ ყველა თქვენი მოწყობილობა

- iPhone-ებზე და თანამედროვე Android სმარტფონებზე (Android ვერსია 8 ან უფრო ახალი) გამოიყენეთ თითის ანაბეჭდი, FaceID ან PIN თქვენი ეკრანის ჩასაკეტად, თუ არ ენდობით სმარტფონის მწარმოებელს თქვენი ბიომეტრიული მონაცემების დამუშავებაში.

- თუ შესაძლებელია, ასევე დაამატეთ ძლიერი პაროლი (იხ. „პაროლები“ ზემოთ), რომელიც მხოლოდ ტელეფონის გადატვირთვისას დაგჭირდებათ.

- გაითვალისწინეთ, რომ თითის ანაბეჭდისა და FaceID-ის მოპარვა უფრო ადვილია, ვიდრე ძლიერი პაროლის. განსაკუთრებით საერთაშორისო საზღვრების გადაკვეთისას, გამორთეთ თქვენი თითის ანაბეჭდი ან FaceID და ამის ნაცვლად გამოიყენეთ ძლიერი პაროლი თქვენი ტელეფონის დასაბლოკად.

- iPhone-ებსა და თანამედროვე Android სმარტფონებზე ლოკალური მეხსიერება ნაგულისხმევად დამიფრულია. ძველ Android ტელეფონებზე დამიფრა ხელით უნდა გააქტიურდეს ტელეფონის პარამეტრებში. თუ დამიფრა მიუწვდომელია თქვენი ტელეფონისთვის, უნდა შეიძინოთ სხვა ტელეფონი.

- გააქტიურეთ Screen Lock თქვენს კომპიუტერზე, თუნდაც მცირე ხნით დგებოდეთ მისგან, მაინც დაბლოკეთ ის Win+L მალსახმობით.

- ყოველთვის დაინსტალირეთ განახლებები, როდესაც მას გთავაზობთ თქვენი კომპიუტერი, ტელეფონი ან აპების მაღაზია.

დაშიფრეთ თქვენი კომპიუტერი ადგილობრივად

- მაშინაც კი, თუ თქვენი მონაცემების უმეტესობა ინახება ონლაინ ანგარიშებში, მათი ნაწილი ყოველთვის რჩება თქვენს ადგილობრივ მყარ დისკზე. ამიტომ, მნიშვნელოვანია, დაშიფროთ ყველა თქვენი ადგილობრივი მონაცემებიც.

- Mac კომპიუტერებზე შეგიძლიათ გამოიყენოთ [FileVault](#).
- Windows 10 & 11 Professional კომპიუტერებზე [Bitlocker](#). Windows 10-ის სხვა ვერსიებზე, შესაძლოა გქონდეთ შესაძლებლობა, გაააქტიუროთ „მოწყობილობის დამიფვრა“ საკონტროლო პანელში. თუ არა, ამის ნაცვლად დააინსტალირეთ [VeraCrypt](#) და გამოიყენეთ იგი მყარი დისკის სრულად დასაშიფრად. VeraCrypt-ს ასევე აქვს შესაძლებლობა შექმნას დამიფრული კონტეინერის ფაილები, რომლებიც შეიძლება შეივსოს მგრძობიარე ინფორმაციით. მას ასევე შეუძლია შექმნას ფარული ფაილების კონტეინერი ან თუნდაც მთელი ფარული ოპერაციული სისტემები. წაიკითხეთ მისი დოკუმენტაცია დამატებითი ინფორმაციისთვის.
- ყველა ზემოაღნიშნული შემთხვევისთვის გამოიყენეთ ძლიერი საპაროლო ფრაზა, რომელსაც ადვილად დაიმახსოვრებთ, რადგან თქვენ მოგიწევთ მისი აკრეფა ყოველ ჯერზე, როცა მოწყობილობას ჩართავთ.

შეამცირეთ თქვენი მონაცემთა კვალი

- ფრთხილად იყავით, რადგან ბევრი აპლიკაცია და პროგრამა ინახავს თქვენ შესახებ ისტორიულ ინფორმაციას და მეტამონაცემებს. ორგანიზაციულ დონეზე, ყველა გუნდი აგროვებს დიდი რაოდენობით მონაცემებს წლების განმავლობაში მათი მუშაობის გზით, როგორცაა ელ.წერილი, ფაილები, არქივები, დათვალიერების მონაცემები, ჩატის ისტორიები და ა.შ.
- ამ მონაცემების არასწორ ხელში ჩავარდნის თავიდან ასაცილებლად:
  - ✓ ზოგადად: დაიწესეთ წაშლის პოლიტიკა, რომელიც მკაფიოდ განსაზღვრავს, რამდენი ხნით შეინარჩუნოთ გარკვეული ტიპის მონაცემები, სანამ ისინი წაიშლება.
  - ✓ სიგნალში: გაააქტიურეთ ფუნქცია „გაქრობადი შეტყობინებები“ თითოეულ საუბარში, განსაკუთრებით უფრო დიდი ჯგუფური ჩეთებისთვის.
  - ✓ Firefox-ში: გამოიყენეთ „მონაცემების გასუფთავება“ და „ისტორიის გასუფთავება“ ფუნქციები რეგულარულად და მექანიკურად (ხელით), რათა მინიმუმამდე დაიყვანოთ წარსული სენსიტიური მონაცემების შენახვა თქვენს მოწყობილობაზე. თქვენ ასევე შეგიძლიათ ამის ავტომატიზაცია, თუ აირჩევთ, ყოველთვის წაშალოთ ასეთი მონაცემები Firefox-ის დახურვისას.
  - ✓ Microsoft Office-ში ან LibreOffice-ში: რეგულარულად გაასუფთავეთ ახლახან გახსნილი ფაილების სია.

სოციალური მედიის უსაფრთხოება

ძლიერი პაროლები: გამოიყენეთ რთული, უნიკალური პაროლები Facebook-ისთვის და რეგულარულად შეცვალეთ ისინი. მოერიდეთ ადვილად გამოსაცნობი ინფორმაციის გამოყენებას, როგორცაა დაბადების დღეები ან ჩვეულებრივი სიტყვები.

ორეტაპიანი ავტორიზაციის ჩართვა: გაააქტიურეთ ორეტაპიანი ავტორიზაცია თქვენს ანგარიშზე უსაფრთხოების დამატებითი ფენის დასამატებლად.

გადახედეთ აპის ნებართვებს: რეგულარულად შეამოწმეთ და მართეთ მესამე მხარის აპები და ვებსაიტები, რომლებსაც აქვთ წვდომა თქვენს Facebook ანგარიშზე, რათა დარწმუნდეთ, რომ ისინი სანდო და აუცილებელი არიან.

იყავით ფრთხილად პერსონალური ინფორმაციის მიმართ: შეზღუდეთ თქვენს პროფილზე გაზიარებული პირადი ინფორმაციის რაოდენობა და ყურადღება მიაქციეთ იმას, რასაც საჯაროდ აქვეყნებთ.

რეგულარულად განახლეთ კონფიდენციალურობის პარამეტრები: გადახედეთ და შეცვალეთ თქვენი კონფიდენციალურობის პარამეტრები, რათა აკონტროლოთ, ვინ შეძლებს თქვენი პოსტების ნახვას და თქვენთან ურთიერთობას პლატფორმაზე.

უყურეთ ფიშინგის მცდელობებს: გაუფრთხილდით შეტყობინებებს ან ელ.წერილებს, რომლებიც აცხადებენ, რომ ის არის Facebook-დან და ითხოვენ პერსონალურ ინფორმაციას ან ანგარიშის მონაცემებს. ნებისმიერ ბმულზე დაწკაპუნებამდე გადაამოწმეთ წყარო.

გასვლა საერთო მოწყობილობებიდან: ყოველთვის გამოდით თქვენი Facebook ანგარიშიდან საზიარო ან საჯარო კომპიუტერებზე, რათა თავიდან აიცილოთ არავტორიზებული წვდომა.

შეტყობინეთ საეჭვო აქტივობას: გამოიყენეთ Facebook-ის ხელსაწყოები საეჭვო შეტყობინებების, პროფილების ან აქტივობების შესატყობინებლად, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს ფიშინგზე ან ჰაკერულ მცდელობებზე.